PALESTINSK MIGRASJON MELLOM VESTBREDDEN OG USA

ØKONOMISK SUKSESS OG POLITISK MISTENKELIGGJØRING

Palestinere i USA har blitt politisk ignorerte og uthengt som terrorister, og mange har gradvis mistet troen på palestinsk selvstendighet.

Bård Helge Kårtveit er cand. polit med
hovedfag i sosialantropologi og jobber ved
Universitetet i Bergen.

Den erfaringen har de brakt med seg
hjem til Vestbredden.

og økonomisk utarming. Det var naturlig å anta at denne tilbakevendingen var sterkt politisk motivert, at disse utvandrerne reiste hjem for å ta del i å bygge en palestinsk nasjon, både politisk, økonomisk og sosialt.

Under et lengre feltarbeid på Vestbredden i 2000 møtte jeg hjemvendte utvandrere som stilte seg på sidelinjen av all politisk debatt, både på Vestbredden og i USA. Disse utvandrerne ville helst ikke forholde seg til konflikten med Israel, til tross for at landets okkupasjon av de palestinske områdene i stor grad preget deres hverdag. Dette skilte dem ut fra lokale palestinere, og brøt med forestillingen om en palestinsk diaspora preget av et sterkt politisk engasjement. Utvandrerne holdninger var spesielt oppsiktsvekkende hvis man tar i betraktning USAs rolle i Palestina-konflikten, som Israels viktigste støttespiller og nære allierte.

TEKST: Bård Helge Kårtveit

I LØPET AV 1900-TALLET har Palestina-området vært rammet av flere brutale kriger som har drevet tusenvis av palestinere bort fra hjemlandet, på flukt fra krig og på jakt etter et tryggere og rikere liv. Omkring halvparten av dagens palestinere, cirka fem millioner, antas å være spredt til ulike deler av verden. De fleste av dem lever som flyktninger i naboland som Jordan, Libanon og Syria, men mange har også utvandret til vestlige land. Siden 1948 har bortimot 200.000 palestinere slått seg ned i USA.

De fleste av disse har ønsket å starte et nytt liv, og å tilby sine barn en trygg og fredelig tilværelse i et av verdens rikeste land. Etter Oslo-avtalen i 1993 valgte mange av disse å reise hjem for å bosette seg på Vestbredden. Tusenvis av familier forlot en trygg tilværelse i USA for å slå seg ned i et område som ennå var preget av politisk uro

Et palestinsk narrativ

Hvordan har politiske forhold i USA og på Vestbredden bidratt til å skape denne holdningen blant palestinere i USA? Dette spørsmålet vil jeg belyse ved å skissere noen trekk ved palestinernes kollektive historiesyn, og peke på noen områder hvor disse utvandrerne skiller seg fra en historieforståelse som deles av palestinere i ulike deler av verden. Denne ulikheten i forståelsesrammer vil jeg belyse ved å se på hvilke erfaringer palestinske utvandrere har med seg etter flere tiår i USA. Som den tamilske diasporaen i Canada og Storbritannia', og den kurdiske diasporaen i Tyskland og det øvrige Sentral-Europa, er også den palestinske diasporaen kjennetegnet av et sterkt politisk engasjement for sine kollektive rettigheter i hjemlandet. Bør

man ha som mål å gjenvinne hele det historiske Palestina, eller nøye seg med Gaza, Vestbredden og deler av Jerusalem? Skal en slik stat være en islamsk stat, eller en sekulær, demokratisk stat etter vestlig modell? Hvilke midler kan og bør tas i bruk for å oppnå palestinsk selvstendighet? Det finnes ulike meninger om hvordan en fremtidig palestinsk stat skal realiseres, og hvordan den skal se ut. Men en ting synes å forene de fleste palestinere: en felles

*Utvandrerne reiste hjem for å bygge
en palestinsk nasjon, både sosialt,
økonomisk og politisk.*

forståelse av deres egen nære historie, og bakgrunnen for deres skjebne som folk. Dette rammeverket kan forstås som et felles palestinsk "narrativ". Edward Bruner² snakker om narrativ som en historie bestående av en fortid, en nåtid og en antatt fremtid. Det palestinske narrativet er bygget opp omkring hendelser i palestinernes nyere historie hvor de fremstår som ofre for overgrep og forbrytelser begått av Israel med støtte fra Vesten. Historien utfylles av stadig nye hendelser som bekrefter deres skjebne som ofre for andres urett, og som slik har en samlende effekt på palestinerne.

Et palestinske narrativ kan sies å starte med en før-tilstand, før den jødiske innvandringen tok til, en hoveddel, med vekt på den urett og de overgrep palestinerne har vært utsatt for i nyere tid, og en siste del, en fremtid hvor de engang skal få tilbake landet sitt og all urett skal rettes opp. Hoveddelen av narrativet starter med den jødiske

innvandringen til Palestina rundt århundreskiftet, og en gradvis fordrivning av palestinske bønder under britisk mandatstyre. Dette kulminerte med opprettelsen av staten Israel i 1948, og en brutal krig hvor Israel utslettet flere palestinske landsbyer og jaget mer enn 700 000 palestinske bønder bort fra deres egen jord og ut av Israel, til en permanent tilværelse som statløse flyktninger.

Denne hendelsen, kjent som Al-Nakbah, anses som den største uretten palestinerne har opplevd, en urett som siden har blitt fulgt opp med okkupasjonen av Vestbredden og Gaza i 1967, og tyveri av palestinsk jord gjennom utbygging av israelske bosetninger³. En rasistisk forakt for palestinernes liv og rettigheter anses som et grunntrekk ved det israelske samfunnet og den sionistiske ideologien. Episoder som Deir Yassin-massakren i 1948 og Sabra og Shatila i 1982, står som effektive symboler på Israels grusomhet. Det samme gjør Israels håndtering av den første palestinske intifadaen (1987-1992). Blant nyere hendelser som har blitt tatt opp i dette narrativet, er det israelske angrepet på Jenin flyktningleir i april 2002, under den andre intifadaen. I to uker ble internasjonal presse og hjelpearbeidere holdt utenfor området, og en FN-granskning av den israelske hærens fremferd ble stanset. Hendelsen har siden blitt omspunnet med spekulasjoner om massehenrettelser og andre overgrep som israelske styrker skal ha greid å skjule for omverden. Alle disse hendelsene vektlegger opplevelsen av å være ofre for israelske overgrep, men også opplevelsen av likegyldighet fra den vestlige verden. Vestlig støtte til Israel blir gjerne forklart gjennom konspirasjonsteorier som tillegger jødene stor innflytelse

gjennom verdens medier, finansmarkeder og politiske ledere, som har gjort dem i stand til å vende hele verden mot palestinerne.⁴

Den første intifadaen som brøt ut i 1987 innledet en ny side ved det palestinske narrativet. Her var palestinerne ikke bare ofre for israelsk undertrykkelse, men også aktører som gjennom aktiv motstand prøvde å ta kontroll over sin egen skjebne. Intifadaen var et masseopprør som omfattet store deler av den palestinske befolkningen, og som viste at militær undertrykkelse alene ikke var nok til å holde palestinerne nede. Ungdommer som møtte den israelske militærmakten med steinslynger som eneste våpen, ble sett på som en viktig demonstrasjon av palestinsk mot og stahet. Siden den gang har den unge steinkasteren vært et samlende symbol i de okkuperte områdene.⁵ Intifadaen har fått en sentral plass i den palestinske selvforståelsen og politiske retorikken, og all henvisning til dette opprøret møter dyp gjenklang blant dem som selv opplevde intifadaen på kroppen.

«Vi trenger en ny intifada!»

Den første intifadaen har vært opphav til et eget opprørs-narrativ, hvor intifadaen som en periode preget av internt samhold og motstand, ble avløst av Oslo-avtalen og flere år med nytteløse anstrengelser for å oppnå en verdig fred gjennom forhandlinger. Dette ble en periode preget av interne stridigheter, korrupsjon, økonomisk nedgang og bygging av nye jødiske bosetninger på palestinsk jord. Innenfor et opprørs-narrativ anses dette som en mellomfase, som vil avløses av et nytt opprør, som igjen vil forene palestinerne på tvers av politiske konfliktlinjer. Dette vil tvinge

Israel til å ta dem på alvor, og forhåpentligvis trekke seg ut av de okkuperte områdene. Et slikt opprørs-narrativ var sterkt fremtredende de siste årene før den andre intifadaen brøt ut i september 2000. I januar 2000 kom jeg til Ramallah, en by midt på Vestbredden, for å gjøre feltarbeid. Fredsprosessen hadde stått på stedet hvil i flere år. Selv om en ny arbeiderparti-regjering hadde tatt over i Israel, etter flere år med det høyrevridde Likud-partiet ved makten, ble det fortsatt bygget nye, ulovlige bosetninger på palestinsk jord. Blant palestinerne økte arbeidsledigheten, og mens lønnsnivået hadde stått stille i flere år, hadde prisnivået økt dramatisk. Frustrasjonsnivået var høyt, og det virket som om de fleste hadde mistet troen på fredsprosessen og på at det palestinske selvstyret under Yassir Arafat kunne oppnå noe gjennom forhandlinger med Israel.

«Vi er klare for en ny intifada! Vi trenger en ny intifada! Det vil komme en ny intifada!» Slike utsagn var utbredte blant palestinere som hadde mistet troen på andre virkemidler. En ny intifada ble sett på som både et svar på og et uunngåelig utfall av den håpløse situasjonen palestinerne befant seg i. Intifadaen representerte et håp om endring, og var gjenstand for en sterk romantisering blant lokale palestinere.

I april og mai 2000 fant det sted flere større sammenstøt mellom palestinske ungdommer og israelske soldater. Disse sammenstøtene kunne virke kaotiske, men var i stor grad iscenesatt av ungdomsledere i Arafats Fatah-parti. Flere hundre palestinske ungdommer samlet seg ved en bestemt militærpost i utkanten av Ramallah. Ved denne militærposten stod flere

jeeper med israelske soldater som var tungt bevåpnede. Soldatene søkte dekning bak åpne bildører og rettet gevær med kikkertsikte mot ungdommene. Ungdommene begynte å rope skjellsord og kastet steiner og brennende flasker mot soldatene ved hjelp av steinslynger. Soldatene svarte med å skyte mot ungdommene, mange ble truffet i bena, men noen ble også truffet i kroppen eller i hodet. Etter tre dager stilnet opp-tøyene i mai. Mer enn hundre ungdommer var blitt skadd, og én hadde blitt skutt i hodet og drept. Ved å kaste stein mot soldatene tok ungdommene opp arven fra heltene etter den første intifadaen, og viste sin egen vilje til å ofre livet for den palestinske frihetskampen og risikere den mest ærerike av alle skjebner: martyrdøden.

Begravelsen av ham som ble drept viste også hvilken ære som lå i martyrdøden. Over hele Ramallah ble det hengt opp plakater hvor den døde var avbildet, og hvor han ble hyllet som martyr og motstandshelt i kampen mot Israel. Han ble gitt en storslått martyr-begravelse, og levningene hans ble fulgt av en stor prosesjon maskerte menn i martyr-uniform med hatter over hodene. Under gravfølget ropte de ut krigs- og hevnerklæringer og hyllet martyren for hans mot. Etter begravelsen ble byens butikker stengt til ære for den drepte.

For migrantene og deres barn, som er født og oppvokst i USA og som kom til Vestbredden i løpet av 1990-tallet, virket dette oppstyret fremmed og skremmende. De kunne i liten grad relatere seg til denne martyr-romantikken, og til troen på en ny intifada. Ved mange skoler i Ramallah ble elever oppfordret av enkelte lærere til å ta del i opptøyene. De lokale elevene ble sterkt revet med, men migrantene kunne ikke se den symbolske dimensjonen ved et slikt

opprør. De syntes hele aksjonen var meningsløs, og så liten verdi i å kaste stein mot soldater som skyter tilbake med skarp ammunisjon. Migrantenes barn spøkte seg imellom om de ikke skulle bli med og kaste stein, men for de fleste var dette helt uaktuelt.

Hvorfor skilte migrantene seg ut fra den lokale opprørsidealismen? Migrantene og deres barn bodde i statene gjennom 1980-tallet og de tidlige 1990-årene. Derfor opplevde de intifadaen på trygg avstand gjennom media og annenhåndsberetninger. De hadde ingen forutset-

*Etter tiår med diskriminering har
palestinerne lært: Man kan ikke selge
den palestinske historien i USA.*

ninger for å forstå hva intifadaen hadde betydd for lokale palestinere, for deres selvforståelse og for deres fortolkning av den politiske virkeligheten under israelsk okkupasjon. Derfor lot de seg heller ikke rive med av intifadaretorikken og den martyr-dyrkingen som preget området, og som den senere tid har blitt knyttet til blant annet palestinske selvmordsbombere.

Er dette annerledes for de migrantene som har opplevd Intifadaen? Aisha, ei 18 år gammel jente som har vokst opp i USA, mente at det var en klar sammenheng mellom personlig erfaring med intifadaen, og politisk engasjement blant utvandrerbarna. Aisha hadde et politisk engasjement som var sjeldent blant dem som hadde bodd i statene, og forklarte dette med at hun kom til Vestbredden allerede i 1991. Aisha mente at de få ungdommene som kom hit

i 1991-1992 var langt mer politisk engasjerte enn de som kom senere, og at de hadde en sterkere tilknytning til området fordi de opplevde den første intifadaen og fikk føle hvordan det var å leve i en krigssone. De som kom senere var overhodet ikke interessert i hva som foregikk på det politiske planet, noe Aisha fant svært frustrerende. Noe av innholdet i intifad nostalgien var at denne perioden ble husket som en tid preget av klare fiendebilder, før interne spenninger blant palestinerne kom til overflaten. Denne nostalgien, kombinert med at dagens palestinske selvstyre var preget av vanstyre, korrupsjon og interne motsetninger har gitt palestinere født i USA en sterk avsmak for all palestinsk politikk, og flertallet blant disse ungdommene ville ikke forholde seg til politikk i det hele tatt.

Erfaringer fra USA

Kan migrantenes erfaringer fra USA bidra til å forklare deres oppførsel på Vestbredden? Foreldregenerasjonen dro gjerne til USA på slutten av 1960- og 1970-tallet, i kjølvannet av seksdagers-krigen og Israels okkupasjon av Vestbredden og Gaza. Denne okkupasjonen bidro til økt aktivisme og politisk engasjement blant palestinere i statene⁶, et engasjement som ifølge Louise Cainkar ble møtt med sterk motvilje i USA:

“When Arab Americans began exercising their right to free speech, they discovered that their voices were locked out. Their viewpoint was ignored by the media and by political figures, and the FBI began a campaign of hounding Arab American political activists ...As they were cut off from participating in mainstream institutions, they

also withdrew from aspiring to be part of them.”⁷

Gjennom flere tiår har palestinerne prøvd å formidle sin sak og sin versjon av historien ovenfor det amerikanske samfunn, uten å lykkes. Denne oppgaven har blitt ivarettatt av ressurssterke samfunnsdebattanter som Edward Said⁸ og Ray Hanania⁹, som på ulike vis prøver å nå frem i den offentlige debatten. Etter flere tiår med etnisk diskriminering, politisk mistenkeliggjøring og avvisning fra amerikanske medier, har palestinerne lært en ting: Man kan ikke selge den palestinske historien i USA.

Palestinere som har utvandret fra små landsbysamfunn har ofte lite utdanning, ingen politisk erfaring, og behersker ikke amerikansk retorikk. De har kommet til kort og hatt lite å bidra med på den politiske arenaen i USA. De fleste har derfor konsentrert seg om å tjene mest mulig penger, for å sikre sine egne familier økonomisk, og for å hjelpe trengende slektninger som ennå bor på Vestbredden. Midtøsten-konflikten er et tema de helst ikke tar opp med amerikanere, ettersom de færreste er lydhøre for deres historie. Etnisk trakassering og mistenkeliggjøring er opplevelser disse migrantene har integrert i sin versjon av et palestinsk narrativ. Gulfkrigen i 1991 blir hyppig omtalt som en periode preget av utstrakt trakassering av arabere, både fra amerikanske myndigheter og fra sivile amerikanere. Håndteringen av Oklahoma-bombingen¹⁰ i 1995 trekkes ofte frem som et annet eksempel på anti-arabiske holdninger i USA. Ifølge palestinske migranter ble arabere umiddelbart mistenkt av amerikanske medier, selv om Timothy McVeigh ble utpekt som gjerningsmann allerede dagen etter

bombingen. FBIS etterforskning av mulige forbindelser mellom McVeigh og arabiske organisasjoner ble også blåst opp av pressen, og etterlot en følelse av at de arabiske miljøene ennå "satt på tiltalebenken". For mange ble dette en bekreftelse på at det nå var blitt en "amerikansk ryggmargsrefleks" å anklage arabere dersom en terror-aksjon finner sted i USA, og at alt politisk engasjement blant arabere blir møtt med dyp mistro.

Said Aburish, en palestinsk journalist bosatt i USA, reflekterer over hva palestinske nederlag i Midtøsten og ekskludering i USA har gjort med hans egen familie:

"Unhappily, the one trait common to most of us is cynicism, the reflection of lack of belief, perhaps too much exposure to war and politics, the remembrance of unfulfilled promises, the absence of an ability to dream ...our main preoccupation is in the one area where we might excel, making money".¹¹

Å underkommunisere politisk ståsted har gjort det enklere for migrantene å oppnå aksept i nye omgivelser og å konsentrere seg om å oppnå økonomisk velstand. Denne holdningen har mange migranter tatt med seg hjem til Vestbredden, hvor de ofte er langt mindre interessert i å diskutere politikk enn deres venner og naboer i landsbyen. Dette merkes fort, siden politikk, okkupasjonen og konsekvensene for hverdagslivet er dominerende temaer blant landsbyens menn. Jeg bodde i en palestinsk landsby utenfor Ramallah mens israelske og palestinske ledere forsøkte å forhandle frem en avtale ved Camp David i juli 2000.

Disse forhandlingene ble grundig dekket i både arabisk og vestlig presse, og ble hyppig diskutert blant landsbyens menn i butikken, på kaffehusene, og i små forsamlinger utenfor ulike hjem. Her skilte migrantene seg ofte ut ved å avfeie temaet med at ingenting nytt ville skje, at forhandlingene var nytteløse og at de bare var et spill, innsigelser som ble dårlig likt blant de fastboende.

Blant lokale palestinere fant jeg en imponerende fremtidsro, selv om økonomiske, politiske og sosial forhold på ingen måte ga grunnlag for optimisme. De færreste hadde tro på en snarlig fred, eller at de skulle få en egen levedyktig palestinsk stat i den nærmeste fremtid. Men blant fastboende palestinere i Ramallah og i landsbyene rundt, var den kortsiktige pessimismen ofte kombinert med en langsiktig optimisme. Mange trodde at okkupasjonen en gang vil ta slutt, at bosetningene vil bli oppløst, og at de engang vil få sin egen stat med Jerusalem som hovedstad.

Blant hjemvendte migranter var denne optimismen langt sjeldnere, og svært mange av dem jeg ble kjent med under mitt feltarbeid anså palestinsk selvstendighet som en tapt sak. Ut fra en realpolitisk vurdering er det lett å forstå migrantenes pessimisme, og fristende å se enhver form for optimisme som naiv, irrasjonell og virkelighetsfornektende. Samtidig må man forstå nødvendigheten av å tro på fremtiden for å holde ut tilværelsen på Vestbredden. Dag Jørund Lønning skriver om håpets betydning i det palestinske samfunn etter et kort feltarbeid i 1996:

"...for a people or person spending a life under continuous occupation and suppres-

sion, there is no alternative to hoping for better days. Hope for a better future, whether individual or collective, becomes what makes it possible to survive the current miserable state of affairs.”¹²

Fire år senere har Lønnings refleksjoner trolig enda større gyldighet enn i 1996. Fredsprosessen hadde stått på stedet hvil, levkårene blant palestinerne hadde blitt drastisk forverret, og håpet på en bedre fremtid var viktigere enn på lenge. Etter seks år med økonomisk nedgang og bygging av nye bosetninger var det svært få som trodde at den pågående fredsprosessen skulle lede til en varig fredsavtale. De fleste så for seg en fortsatt utbygging av

*Å underkommunisere politisk ståsted
har gjort det enklere for migrantene
å oppnå aksept i nye omgivelser.*

bosetninger, og en fortsatt uthaling av fredsprosessen frem mot et snarlig sammenbrudd, etterfulgt av nye krigshandlinger mellom partene. Likevel holdt mange fast ved troen på at okkupasjonen en gang ville ta slutt, og at de da ville få sin egen stat. Noen håpet at dette kunne oppnås gjennom en ny intifada, andre håpet på en rettferdig løsning en gang i en fjern fremtid.

Opprørnarrativet ble stort sett forkastet av migrantene, og mange hadde også gitt opp den lansiktige troen på et palestinsk selvstyre. Her hadde håpet blitt erstattet med en likegyldig fatalisme og en, i deres øyne, realistisk erkjennelse av at okkupasjonen trolig aldri vil ta slutt, og at de aldri vil oppnå et fullt nasjonalt selvstyre i

de okkuperte områdene.

Forskjell i livssituasjon og valgmuligheter åpner for ulike narrativer, og dette kan langt på vei forklare denne holdningsforskjellen mellom migranter og lokale palestinere. Lokale palestinere hadde få muligheter til å komme seg bort fra Vestbredden. De må bli i landet, og leve med den politiske utviklingen som finner sted. De er nødt til å håpe på en lysere fremtid i de okkuperte områdene, noe annet har de ikke mentalt råd til. Migrantene derimot, har ingen planer om å bli på Vestbredden for alltid, og kan reise tilbake til statene med sin nærmeste familie dersom situasjonen blir for ille. Migrantene har ofte amerikanske pass, og kan derfor reise tilbake når de måtte ønske. De har anledning til å definere et eget sluttpunkt for et palestinske narrativ, hvor deres kollektive overlevelse ikke avhenger av at de får en egen stat, men kan sikres gjennom en livskraftig palestinsk diaspora, kjennetegnet av entreprenørskap, arbeidsvilje og videreføring av en familiestruktur og et sett av kjerneverdier som forbindes med hjemlandet.

Nye kriser – nytt engasjement?

Siden sommeren 2000 har det funnet sted to begivenheter som har hatt stor betydning for palestinske migranter, både på Vestbredden og i USA. Al-Aqsa-intifadaen brøt ut i september 2000, og terrorangrepene mot USA året etter svekket arabernes posisjon og rettigheter i det amerikanske samfunnet. Siden intifadaen brøt ut høsten 2000 har de palestinske områdene vært gjenstand for militære angrep, beleiringer og økonomiske straffetiltak som har rammet hele regionen. Levkårene blant palestinerne har blitt

drastisk forverret, arbeidsledigheten har passert femti prosent, og seksti prosent av befolkningen lever på under to dollar om dagen.¹³ De palestinske migrantene og deres familier er ikke blant dem som har blitt hardest rammet av denne utviklingen. Med inntekter fra USA har de vært i stand til å opprettholde en akseptabel levestandard, selv om regionen forøvrig er rammet av økonomiske krisetilstander.

Blant de migrantene som er på Vestbredden ser det ut til at Al-Aqsa-intifadaen har vekket til live et sterkt engasjement, slik den første intifadaen gjorde det på begynnelsen av 1990-tallet. Ved privatskoler i Ramallah meldes det at de migrantbarna som er igjen engasjerer seg politisk i en grad de aldri før har gjort. Flere er involvert i ungdomspartier, og tar ivrig del i politiske diskusjoner på skolen. Mange migranter har engasjert seg i hvordan konflikten dekkes i internasjonale medier, og prøver å påvirke spesielt den amerikanske opinionen, blant annet gjennom internettbaserte medianettverk som the Palestine Monitor og Arab Media Internet Network. Samtidig har den nye krisen påvirket mange til å reise tilbake til USA, ettersom Vestbredden ikke lenger oppleves som et trygt sted å ha barna.

Mens den nye intifadaen har gjort tilværelsen vanskelig på Vestbredden, har terrorangrepene høsten 2001 hatt politiske ettervirkninger som har gjort situasjonen vanskelig for arabere i USA. Amerikanske myndigheter har strammet inn på innvandringslovene, spesielt for innvandrere fra land i Midtøsten, og palestinere som har vært arrestert av israelske myndigheter blir nektet innreise til USA. Mange fastboende palestinere blir derfor nektet gjenforening med ektefeller i USA, og må bli igjen på

Vestbredden. Palestinere i USA har også gitt store økonomiske bidrag til sykehus, skoler og andre tiltak på Vestbredden etter at det nye opprøret startet.

Etter terrorangrepene mot USA har amerikanske myndigheter rettet et sterkt søkelys mot amerikanske arabere, mot deres politiske aktiviteter, og deres forbindelser til land i Midtøsten. Palestinere har blitt avhørt om sine forbindelser til hjemlandet, og i noen tilfeller arrestert og fengslet i flere uker uten tiltale. Det har også blitt innført strenge restriksjoner på økonomiske overføringer til Midtøsten, og spesielt til de palestinske områdene. Dette har rammet flere velferdssprosjekter finansiert av palestinere i USA. Blant annet har overføringer fra palestinske migranter beregnet på bygging av en skole i landsbyen Deir Dibwan blitt konfiskert av amerikanske myndigheter. Migranter fra landsbyen har møtt denne utfordringen ved å etablere en ny diaspora-forening kalt Deir Dibwan Charity, som er tilpasset den nye virkeligheten etter 11. september ved at den vektlegger en klar velferdsprofil for å unngå mistanker om terrorfinansiering. De siste årenes politiske utvikling både på Vestbredden og i USA, har i noen tilfeller ført til økt politisk engasjement blant palestinere i USA. Flere har engasjert seg i arabiske organisasjoner som gjennom aviser, internettkampanjer, foredragsvirksomhet også videre, kjempet for å endre landets Midtøsten-politikk, og for å beskytte sine egne borgerrettigheter.¹⁴

Det store flertallet holder likevel en lav profil, av frykt for å påkalle uønsket oppmerksomhet fra myndighetenes side, eller negative reaksjoner fra samfunnet rundt dem. Nye terrorlover har gitt amerikanske myndigheter lov til å fengsle amerikanske

statsborgere på ubestemt tid uten tiltale, og å frata dem sitt statsborgerskap dersom det foreligger mistanke om terrorforbindelser. Arabere bosatt i USA er spesielt utsatt for slike statsovergrep, og står i en svært sårbar posisjon ovenfor det amerikanske samfunnet og dets myndigheter. Det er derfor rimelig å anta at det store flertallet av palestinere i statene vil fortsette å holde en lav profil, og tone ned sin egen bakgrunn og politiske sympatier, så lenge det offentlige USA ikke gir rom for deres stemmer. Palestinere i USA har vært ofrene som ikke blir hørt, som ikke får formidlet sin egen historie, og som ikke slipper til på de arenaer hvor landets Midtøsten-politikk blir utformet. I "krigen mot terrorisme" har de også vært gjenstand for overvåkning, overgrep og mistenkeliggjøring fra amerikanske myndigheter. Migranternes barn har vokst opp med foreldrenes frustrasjon over at deres egen historie ikke blir hørt, og opplever selv å bli fremmedgjort av den retorikken som preger palestinernes kamp på Vestbredden. De blir ofte skremt av hvordan politisk engasjement kommer til uttrykk på Vestbredden, og kan i liten grad identifisere seg med den intifada- og martyrretorikken som preger dette engasjementet. Det amerikanske og det palestinske samfunn er preget av helt ulike politiske verdensbilder som vanskelig lar seg forene. Dette kan forklare hvorfor palestinere bosatt i USA stiller seg utenfor den politiske arenaen, og konsentrerer sine krefter på den økonomiske arenaen, hvor de kan hevde seg som ærgjerrige og hardt arbeidende forretningsmenn.

• f •

1 Van Hear, Nicolas: «New Diasporas: The Mass Exodus, Dispersal, and Regrouping of Migrant Communities». University of Washington Press 1998

- 2 Bruner, Edvard: «Ethnography as Narrative. The Anthropology of Experience». Turner, V. & Bruner, E. (Eds.): 139-155 University of Illinois Press 1986
- 3 Farsoun, Samih K & Zacharia Christina E: «Palestine and the Palestinians». Westview Press. 5500 Central Avenue, Boulder, Colorado 80301 n 2877 1997
- 4 Bjørge, Tore: «Conspiracy Retic in Arab Policies: The Palestinian Case». Oslo: NUPi-rapport nr. III. 1991
- 5 Lønning, Dag Jørund: «Bridge over troubled water. Inter-ethnic dialogue in Israel/Palestine». Norse Publications. Bergen 1995
- 6 Christison, Kathleen: "The American Experience: Palestinians in the U.S". Journal of Palestine Studies. Summer Vol. XVIII No 4. 72. 1989
- 7 Cainkar, Louise: "Palestinians in Chicago.i Building a New Future" i «Arabs in America». Ed. Suleiman, Michael W. Chicago University Press 1999
- 8 Nylig avdød palestinsk litteraturviter, forfatter og politisk kommentator, skrev i 1979 «The Question of Palestine», men er mest kjent for boken «Orientalismen», hvor han kritiserer vestlige fremstillinger av Midtøstens samfunn.
- 9 Arabisk-amerikansk forfatter, journalist og komiker, født i statene i 1954 som sønn av to palestinske utvandrere. Forfatter av boken «I'm glad I Look Like a Terrorist: Growing Up Arab in America». (1997)
- 10 19 april 1995 ble det sprengt en bombe i de føderale myndighetenes hovedkvarter i Oklahoma by. 168 mennesker mistet livet, og mer enn 500 ble skadd. Timothy McVeigh ble arrestert og dømt for bombeaksjonen, og senere henrettet.
- 11 Aburish, Said K: «Children of Bethany. The Story of a Palestinian Family». I.B. Tauris & Co Ltd Publishers London 1988
- 12 Lønning, Dag Jørund: "Vision and Reality Diverging: Palestinian Survival Strategies in the Post-Oslo Era." S. 163-188 i «After Oslo. New Realities, Old Problems». Ed. George Giacama and Dag Jørund Lønning. Pluto Press. London. Chicago 1998
- 13 "Two years of Intifada, closures and Palestinian economic crisis". World Bank Report 2003: <http://siteresources.worldbank.org/NEWS/Resources/pro30503-report.pdf>
- 14 Link til Arab-American Anti Discrimination Committee, den mest etablerte amerikansk-arabiske organisasjonen i USA: <http://www.adc.org/index.php?id=124>